

Nr 227.

Av herrar **Kollberg** och **Ståhl**, om viss utvidgning av de s. k. nyetableringsakkunnigas uppdrag.

Vid planering av bebyggelsen inom nya stadsområden verkställes som bekant av kommunala organ en prövning av det behov av butiker av olika slag, som kommer att föreligga inom det nya området. Vid denna prövning eftersträvas en sådan fördelning av butikerna, att å ena sidan konsumenterna bli tillfredsställande betjänade men att å andra sidan en onödig dubblering av butikerna undvikas. På grundval av sålunda företagen bedömning medges anordnande av ett visst begränsat antal butiker för olika ändamål.

Att en sådan prövning sker är uppenbarligen i flertalet fall till gagn ur såväl allmän som enskild synpunkt. Det tillämpade systemet kan emellertid stundom få icke önskvärda konsekvenser. Detta gäller exempelvis i sådana fall, då det nya området icke kan försörja mer än en butik av samma slag. Har utrymme beretts för endast en butik inom en bransch, får denna butik i verkligheten ofta en monopolställning inom samhället eller stadsdelen, och konkurrens mellan olika företagare blir i praktiken utesluten. Monopolställningen blir särskilt prononcerad i fråga om sådana butiker, som tillgodose innevånarnas kontinuerliga dagliga behov, exempelvis livsmedelsbutikerna. En husmor i ett ytterområde av en stad har ju som regel inga praktiska möjligheter att förlägga sina inköp av livsmedel till en butik i någon annan stadsdel, och de besparingar eller andra fördelar, som skulle kunna vinnas genom inköp i en avlägset belägen butik, skulle för övrigt i regel bli illusoriska genom tidsförlust och kanske därtill resekostnader.

Tid efter annan ha förekommit klagomål över att i nya bostadsområden konkurrenssynpunkten och handelns utvecklingsmöjligheter icke blivit behörigen tillgodosedda. Även har kritik yppats i sådana fall, där man tyckt sig finna, att en företagsform blivit gynnad med åsidosättande av andra företagsformer.

Den här berörda frågan synes vara av sådant intresse såväl för allmänheten som för handeln, att den förtjänar en närmare undersökning. Frågan är av så pass komplicerad beskaffenhet, att något förslag till dess lösande icke kan lämnas utan ingående överväganden.

För närvarande verkställes av särskilt tillkallade sakkunniga en utredning rörande den frivilliga nyetableringskontrollen inom enskild handel. De sakkunniga synas emellertid icke ha erhållit något direkt uppdrag att fram-

lägga förslag till lösning av här berörda problem. Då det i själva verket här rör sig just om en nyetableringsfråga, som intimt sammanhänger med nyetableringskontrollen, torde det vara naturligt, att nyssnämnda sakkunniga få till uppdrag att jämväl utreda de spörsmål, som här nämnts.

Med stöd av det ovan anförda få vi hemställa,

att riksdagen måtte hos Kungl. Maj:t anhålla att de s. k. nyetableringssakkunniga erhålla i uppdrag att verkställa utredning rörande möjligheterna att vid planering av nya bostadsområden i städer och andra samhällen tillgodose önskemålet, att butikshandel kan ske under fri konkurrens, samt att inkomma med de förslag till åtgärder, vartill utredningen kan giva anledning.

Stockholm den 24 januari 1950.

Gust. Kollberg.

Manne Ståhl.
